QP CODE **Enrollment Number: ....**

H1015 **Name: ....**

BA DEGREE EXAMINATIONS, FEBRUARY 2026
Fourth Semester
B.A. Sanskrit Language and Literature
B21SN04DC – संस्कृतकाव्यशास्त्रम्
(2023 July admissions)

सर्वे प्रश्नाः संस्कृतभनषनयनं समनधेयनाः। संसकृतलेखने देर्वननगरीललि उियोक्तव्यन।
(Answers should be written in Sanskrit using Devanagari script)

Time: 3 Hours **Max Marks: 70**

Section A

एकेन पदेन वाक्येन वा केषाञ्चित् दशप्रश्नानां उत्तराणि लिखत।

1. काव्यादर्शस्य कर्ता कः ?
2. मम्मटमते मध्यमं काव्यं लक्षयत।
3. वामनमते काव्यं कस्मात् ग्राह्यम्?
4. राजशेखरेण विरचितः काव्यशास्त्रग्रन्थः कः?
5. तासां पूर्वा ग्राह्या गुणसाकल्यात्। पूर्वा का?
6. काव्यादर्शस्य मङ्गलश्लोके कस्याः स्तुतिः दृश्यते?
7. नाट्यशास्त्रानुसारम् अभिनयः कतिविधः?
8. मम्मटोक्ते काव्यलक्षणे अनलङ्कृती इत्यस्य कः अर्थः?
9. का नाम रीतिः?
10. वाचकः शब्दः कः?
11. तच्च गूढमगूढं वा- तत् किम्?
12. रूढिलक्षणायाः उदाहरणमेकं लिखत।
13. प्रभुसम्मितः शब्दः कः?
14. काव्यादर्शानुसारं प्रकृष्टं प्राकृतं किम्?
15. औचित्यसिद्धान्तस्य प्रवर्त्तकः कः?

(1X10=10)

Section B

एकेन वाक्येन द्वाभ्यां वा केषाञ्चित् पञ्चप्रश्नानां उत्तराणि लिखत।

16. काव्यादर्शोक्तं पद्यलक्षणं किम्? तत् कतिविधम्?
17. व्यञ्जनां लक्षयत।
18. मम्मटोक्तं काव्यप्रयोजनं किम्?
19. ध्वनिभेदौ कौ?
20. वक्रोक्तिसिद्धान्तस्य प्रवर्त्तकः कः? तेन विरचितः ग्रन्थः कः?
21. इदं भुवनत्रयं कृत्सनं कदा अन्धं तमः जायेत?
22. पाञ्चालीरीतिं लक्षयत।
23. उपादानलक्षणाम् उदाहरत।
24. वामनमतानुसारं कवयः कतिविधाः? के च ते ?
25. काव्यप्रकाशस्य मङ्गलश्लोकः कः?

(2X5=10)

Section C

एकखण्डिकया केषाञ्चित् षड्प्रश्नानां उत्तराणि लिखत।

26. काव्यालङ्कारसूत्रवृत्तिम् अधिकृत्य टिप्पणीं लिखत।
27. वक्रताप्रकारान् लिखत।
28. संस्कृतालङ्कारशास्त्रे भामहस्य योगदानम् अधिकृत्य टिप्पणीं लिखत।
29. सर्वेषां प्रायशोऽर्थानां व्यञ्जकत्वमपीष्यते। सोदाहरणं प्रदर्शयत।
30. मम्मटोक्तं काव्यहेतुं निरूपयत।
31. वैदर्भ्याः माहात्म्यं प्रतिपादयत।
32. उत्तमकाव्यं सोदाहरणं प्रतिपादयत।
33. सारोपालक्षणां साध्यवसानलक्षणां च सोदाहरणं लिखत।
34. साहित्यदर्पणस्य परिचयं कुरुत।
35. काव्यादर्शोक्तदिशा वाङ्मयभेदान् निरूपयत।
36. ध्वनिसिद्धान्तस्य प्रमुखान् अंशान् प्रतिपादयत।
37. काव्यादर्शोक्तदिशा कथाख्यायिकयोः भेदं निरूपयत।

(5X6=30)

QP CODE

H1015

Section D

पुटैकेन द्वाभ्यां वा केषाञ्चित् द्वयोः प्रश्नयोः उत्तराणिलिखत।

38. लक्षणां लक्षयित्वा तद्भेदान् सोदाहरणं प्रतिपादयत।
39. मम्मटोक्तं काव्यलक्षणं दलप्रयोजनसहितं विशदयत।
40. काव्यादर्शोक्तदिशा महाकाव्यं निरूपयत।
41. नाट्यशास्त्रस्य परिचायनं कृत्वा संस्कृतालङ्कारशास्त्रे तस्य प्राधान्यं निरूपयत।

(10X2=20)